

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Δημιουργική Μέθοδος ρυθμικού και θεατρικού παιχνιδιού

ΕΝΟΤΗΤΑ 2: ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ
ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΟΥ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΟΥ

Γαλάνη Μαρία (Μάρω) PhD

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Σκοπός της διδακτικής ενότητας

Γίνεται σύντομη ιστορική αναδρομή της αισθητικής παιδείας στην Ελλάδα.

Η 2^η ενότητα επικεντρώνεται, στην ετυμολογία, τα ιστορικά στοιχεία και τα χαρακτηριστικά που αφορούν, στο ρυθμό, και το θέατρο.

Γίνεται ανάλυση του αρχαίου ελληνικού δράματος.

Περιεχόμενα ενότητας

- Η πρώτη υποενότητα αναφέρεται στους όρους «Αισθητική» και Αισθητική Παιδεία, στο ιστορικό της πορείας και τις προσπάθειες για την αισθητική παιδεία στην Ελλάδα, Πρόγραμμα «Μελίνα» κ.λ.π.
- Στη δεύτερη υποενότητα αναφέρονται τα ιστορικά, δομικά και μορφολογικά στοιχεία που αφορούν στο ρυθμό και το θέατρο και αναλύεται το αρχαιοελληνικό Δράμα.

ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΟΥ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΟΥ

Ο ΟΡΟΣ «ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ»

Ο όρος «Αισθητική» χρησιμοποιείται για πρώτη φορά από τον Αλεξάντερ Γκότλιμπ Μπαουμγκάρτεν (1714 - 1762), ως ορισμός της επιστήμης που εξετάζει το ωραίο στη φύση και στην τέχνη, στο δίτομο έργο του Aesthetica. Ο Μπαουμγκάρτεν, θεωρεί το ωραίο αντιληπτό όχι με τη σκέψη αλλά με τις αισθήσεις αντίληψης.

ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

Υπερασπίζεται τη διακίνηση της δημιουργικότητας στο δημοτικό σχολείο και την ανάδειξη της τέχνης σε ισχυρό μέσο αγωγής και παιδείας, ικανής να οδηγήσει σε ποιοτικές αλλαγές στην κοινωνία και τον πολιτισμό.

Η ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η Αισθητική Παιδεία έχει βαθιές ρίζες στο χρόνο στην παγκόσμια εκπαιδευτική κοινότητα, (Αγγλία, Αμερική 19^{ος} αιώνας). Στην Ελλάδα, πέρα από τις πρώτες προσπάθειες του Δελμούζου στο Παρθεναγωγείο του Βόλου, στο Μαράσλειο Διδασκαλείο και το Σχολείο Δημιουργίας του Κουντουρά για την ανάδειξη του Θεάτρου στη σχολική ζωή, η τάση για αξιοποίηση της τέχνης στην εκπαίδευση εμφανίζεται αρκετά αργά, με τη λειτουργία του προγράμματος «Μελίνα εκπαίδευση και πολιτισμός» το 1995, γνωστό ως «Πρόγραμμα ΜΕΛΙΝΑ».

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΜΕΛΙΝΑ» (συνέχεια)

Το «Πρόγραμμα Μελίνα », του οποίου η πειραματική εφαρμογή ξεκίνησε το 1995, συνέβαλε στην ενιαία έκφραση όλων των τεχνών και περιελάμβανε δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης, με περιεχόμενο όλες τις τέχνες (χορού, θεάτρου, μουσικής, εικαστικής και οπτικοακουστικής έκφρασης). Ρυθμός δεν είναι μόνο ο χορός αλλά και το θέατρο. Η Αρμονία δεν βρίσκεται μόνο στη μουσική αλλά και στη ζωγραφική. Με αυτή την προσέγγιση το παιδί μεγαλώνει σε ένα περιβάλλον που θα του δημιουργήσει μια κλίμακα αναγκών στη μελλοντική ζωή όπου η αισθητική δε θα αποτελεί πολυτέλεια αλλά, ζωτικό στοιχείο του βίου του.

http://www.yppo.gr/4/g40.jsp?obj_id=139 www.liantinis.org/content.php?id=192
<http://synergatiki-mathisi.blogspot.gr/p/blog-page.html> www.iema.gr/melina

ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΟΥ

Τα χτυπήματα του εργαλείου πάνω στην πέτρα ή στο ξύλο, οι διαδοχικές κινήσεις του κορμιού, πάνω – κάτω και μπρος – πίσω, ο ρυθμικός χαρακτήρας των κωπηλατικών και άλλων εργατικών προσταγμάτων ή επιφωνημάτων ανάγονται στις πρώτες ρυθμικές εκδηλώσεις του ανθρώπου. Σ' αυτή την πρωτόγονη ρυθμική κινητική και φωνητική δραστηριότητα του εργαζόμενου ανθρώπου τοποθετεί την αφετηρία του χορού, του θεάτρου και των άλλων τεχνών.

ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΤΟΥ ΡΥΘΜΟΥ

Για την ανθρώπινη οντολογική ιστορία, το αρχαιότερο εύρημα, που έχει σχέση με τις μουσικές συνήθειες των ανθρώπων, έχει ηλικία 35.000 χρόνων και είναι «οστά από μαμούθ, τα οποία, κατά τους αρχαιολόγους, χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή ήχων προφανώς ρυθμικών» (1987).

Για την προσωπική ανάπτυξη του κάθε ανθρώπου οι Glad και Kahn (1995) αναφέρουν πως «θεωρείται πλέον γεγονός το ότι οι πρώτες μουσικές επιδόσεις του ανθρώπου προηγούνται της ομιλίας».

Σέργη Λ. (1987) *Δημιουργική Μουσική Αγωγή για τα Παιδιά μας* Αθήνα, Guttenberg Garland, Trudi H., Kahn, Charity Vaughan (1995) *Math and Music: Harmonious Connections*, Paperback

Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΜΕ ΤΟ ΡΥΘΜΟ

Το έμβρυο στην κοιλιά, μετέχει στον καρδιακό της παλμό, την πρώτη ρυθμική αίσθηση την έχει καθώς ακούει τους χτύπους της καρδιάς της μητέρας του, περίπου 72 κτύπους το λεπτό. Η ανάσα της μητέρας, είναι η δεύτερη παλμική αίσθηση που γίνεται αντιληπτή από το έμβρυο και λειτουργεί αντιχρονιστικά με την πρώτη. «Αργότερα, όταν το νεογέννητο ακούει μουσική σε ταχύτητα Andante (72 κτύποι το λεπτό) ηρεμεί και ησυχάζει, κάτι που ίσως οφείλεται στην ασφάλεια που είχε στο ενδομήτριο περιβάλλον» (2006).

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΡΥΘΜΟΥ

Κατά τη λειτουργία τάξης - ομάδας με πρόγραμμα δραστηριοτήτων χωροχρονικής συναρμογής αναγνωρίζεται ο εαυτός, μέσα από τη διαφορετικότητα που εκφράζεται με τη φωνή, την ομιλία, την αναπνοή, τους παραγόμενους χτύπους - ήχους, την κίνηση.

Με τον τρόπο αυτόν τα παιδιά αντιλαμβάνονται τη δική τους προσωπικότητα, αναπτύσσουν το δικό τους ταμπεραμέντο, απελευθερώνουν τον πρωτόγονο ρυθμό, ενδυναμώνουν την αυτοπεποίθηση τους και ταυτόχρονα δημιουργείται, κατά την προσπάθεια της συμμετοχής στον κοινό ρυθμό, η αρχή για τον πολιτισμό της προσοχής, συγκέντρωσης, επικοινωνίας, του ενδιαφέροντος και της αλληλεγγύης.

περί ΘΕΑΤΡΟΥ

Η ρίζα κι ο πυρήνας του θεάτρου και κάθε τέχνης είναι η μίμηση. Αυτή η έμφυτη ανθρώπινη τάση, που αποτελεί πηγή μάθησης και χαράς, ηδονής, τόσο για τον μιμητή όσο και για τους άλλους. Η ύπαρξη κειμένου δεν είναι υποχρεωτική συνθήκη. Υποχρεωτική συνθήκη είναι η συνεύρεση εκτελεστών των πράξεων (των ηθοποιών) και αποδεκτών (των θεατών).

Αριστοτέλους, *Περί Ποιητικής*, 1447 A, 15 και IV, 1448 B, 3, μετάφραση Μενάνδρου Σίμου, εισαγωγή κείμενο και ερμηνεία Συκουτρή Ι. Βιβλιοπωλείον της Εστίας, 1991

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Το θέατρο που γίνεται με επίγνωση της αποστολής του για πνευματική ανάπτυξη και αισθητική καλλιέργεια του προσώπου μπορεί να συνδράμει στην μορφωτική προσπάθεια του σχολείου και να αποτελέσει, για τα παιδιά μέσο εκπαίδευσης, επικοινωνίας και χειραφέτησης.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

- Θέατρο από το ρήμα θεάομαι - θεώμαι και σημαίνει κοιτάζω, βλέπω, παρακολουθώ, παρατηρώ κάτι με ενδιαφέρον, θεωρώ, εξετάζω.
- Ο Πλούταρχος ισχυρίζεται ότι η λέξη προέρχεται από το Θεός, μια ερμηνεία που φαίνεται να έχει γερή βάση.

ΕΙΔΗ ΛΟΓΟΥ

- **| ΕΠΟΣ |** Αφορά: σε κατορθώματα ανθρώπων και θεών. Απαγγέλλεται
- **| ΛΥΡΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ |** Αφορά: σε πάθη ανθρώπων, συναισθήματα. Τραγουδιέται με συνοδεία μουσικής ή και χορεύεται
- **| ΔΡΑΜΑ |** Είναι: αναπαράσταση πράξης μπροστά σε θεατές. Αποτελείται από διαλογικά μέρη και χορικά

ΔΡΑΜΑ

- **|ΚΩΜΩΔΙΑ|** * Αφειτηρία στα αστεία των αγροτών στις γιορτές του Διονύσου. Διασκεδαστικό περιεχόμενο.
- **|ΣΑΤΥΡΙΚΟ ΔΡΑΜΑ|** Εύθυμο περιεχόμενο με συνοδεία χορού σατύρων.
- **|ΤΡΑΓΩΔΙΑ|** ** Σοβαρό περιεχόμενο που διαπραγματεύεται υψηλά συναισθήματα, ιδέες, πράξεις.

* Ο Αριστοτέλης δέχεται ότι η λέξη Κωμωδία προέρχεται από το *κώμος* + *ωδή* (κώμος - έξαλλη διασκέδαση/ εύθυμα τραγούδια που περιέχουν πειράγματα, ερωτικά και άσεμνα επιφωνήματα που συνοδεύονται από ανάλογες κινήσεις).

** Η Τραγωδία πραγματεύεται τις καλές και τις κακές πράξεις των ηρώων, τους πολέμους και τις έχθρες τους, τους γάμους και τις μοιχείες τους, τα πεπρωμένα των παιδιών τους, τα οποία συχνά πλήρωναν για τις αμαρτίες των γονιών τους. Τα θέματα αυτά αποτελούν πηγή δραματικής έντασης.

ΦΑΣΕΙΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΩΜΩΔΙΑΣ

- Αρχαία Αττική Κωμωδία (487 – 404 π.Χ), αναφέρεται σε φαιδρές καθημερινές καταστάσεις και κριτική σε προσωπικότητες της πόλεως. Εκπρόσωποι: Επίχαρμος, Φόρμις, Κρατίνος, Εύπολις, Φρύνιχος και Αριστοφάνης.
- Μέση Αττική Κωμωδία (404 – 338 π.Χ) ήδη με τον «Πλούτον» διαφαίνεται η μετάβαση από την πολιτική σάτιρα στην απεικόνιση ηθών και την διακωμώδηση των αρχαίων μύθων. Εκπρόσωποι: Αντιφάνης, Εύβουλος και Άλεξις.
- Νέα Κωμωδία (338. μέχρι τα χρόνια των διαδόχων του Αλεξάνδρου και τους ελληνοιστικούς χρόνους), με τους Φιλήμονα, Φιλιππίδη και τον αξιόλογο Μένανδρο (342–292 π.Χ.). Αντικείμενο της σάτιρας της Νέας Κωμωδίας είναι ο πονηρός, ο παθητικά αφοσιωμένος δούλος, οι εταίρες, οι λαίμαργοι και οι απατεώνες.

Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ:

- διαλογικά μέρη | **επικό στοιχείο** |
- άσματα | **λυρικό στοιχείο** |

ΛΥΡΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ

- ΠΑΡΟΔΟΣ
- ΣΤΑΣΙΜΑ
- ΜΟΝΩΔΙΕΣ, ΔΙΩΔΙΕΣ
- ΚΟΜΜΟΙ

ΕΠΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ

- ΠΡΟΛΟΓΟΣ
- ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ
- ΕΞΟΔΟΣ

ΔΟΜΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

- ΜΥΘΟΣ
- ΗΘΟΣ
- ΔΙΑΝΟΙΑ
- ΟΨΗ
- ΛΕΞΗ
- ΜΕΛΟΣ

Ἔστιν οὖν τραγωδία μίμησης πράξεως σπουδαίας καὶ τελείας μέγεθος ἐχούσης, ἡδυσμένῳ λόγῳ χωρὶς ἐκάστῳ τῶν εἰδῶν ἐν τοῖς μορίοις, δρώντων καὶ οὐ δι' ἀπαγγελίας, δι' ἐλέου καὶ φόβου περαίνουσα τὴν τῶν τοιούτων παθημάτων κάθαρσιν.

Ἡ τραγωδία, λοιπόν, εἶναι μίμηση πράξης εξαιρετικῆς καὶ τέλειας, με ἀρχή, μέση καὶ τέλος, με λόγο που τέρπει, διαφορετικὴ γιὰ τὰ δύο μέρη τῆς (διαλογικὸ καὶ χορικὸ), με πρόσωπα που δρουν καὶ δεν ἀπαγγέλλουν ἀπλῶς, καὶ ἡ ὁποία με συμπάθεια (πρὸς τὸν ἥρωα) καὶ τὸ φόβο (μήπως βρεθεῖ σε ἴδια θέση) ἐπιφέρει στο τέλος τὴ λύτρωση ἀπὸ ὅμοια πάθη (κάθαρση).

ορισμός της τραγωδίας κατὰ τὸν ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΜΥΘΟΥ ΠΟΥ ΠΡΟΣΔΙΔΟΥΝ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

- **ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ** (η ζωή των ηρώων από την ευτυχία στη δυστυχία)
- **ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ** (μετάβαση του ήρωα από την άγνοια στη γνώση)
- **ΤΡΑΓΙΚΗ ΕΙΡΩΝΕΙΑ** (ο θεατής γνωρίζει την πραγματικότητα που όμως αγνοούν τα πρόσωπα της τραγωδίας)

ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΘΕΑΤΡΟΥ

Θρησκευτική είναι η καταγωγή και του αρχαίου ελληνικού θεάτρου. Ο ΔΙΘΥΡΑΜΒΟΣ, χορός προς τιμή του Διονύσου, θεού της γονιμότητας και του κρασιού είναι η ρίζα της Τραγωδίας. Στην Ποιητική του Αριστοτέλη αναφέρεται ότι η Τραγωδία έχει τις ρίζες στους αυτοσχεδιασμούς των οδηγών των διθυράμβων.

Αριστοτέλους, Περί Ποιητικής , 1449 Α, 9 - 15 , μετάφραση Μενάνδρου Σίμου, εισαγωγή κείμενο και ερμηνεία Συκουτρή Ι. Βιβλιοπωλείον της Εστίας, 1991

ΔΙΘΥΡΑΜΒΟΣ

- Ο Lesky Al. αναφέρει το διθύραμβο ως ένα τραγούδι προς τιμή του θεού Διονύσου και τον περιγράφει ως χορικό άσμα που συνοδεύεται με κινήσεις, χειρονομίες και ρυθμικές κραυγές σαν ένα ρυθμικό τραγούδι και το χορό του. Lesky, A., (1998)
- Τραγουδιόταν από τον ιερό θίασο των πιστών του Διονύσου γύρω από το βωμό του θεού με συνοδεία αυλού. Ο κορυφαίος, ο εξάρχων του χορού αυτοσχεδίαζε ιστορίες από τη ζωή του θεού και τα μέλη τραγουδούσαν και χόρευαν επαναλαμβανόμενα θέματα σαν τα σημερινά refrains).

Lesky Al, 1998, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μτφρ. Α. Τσοπανάκη, εκδ. Αφοί Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

ΣΤΑΘΜΟΣ Ι

|ΑΡΙΩΝ| ο κιθαρωδός. Ποιητής από τη Λέσβο, ζούσε στην Κόρινθο τον 6^ο αι π.Χ., την εποχή του τυράννου Περίανδρου.

- Δημιούργησε διθύραμβο συνθέτοντας τη μουσική και τους στίχους του με επιμέλεια και όχι με αυτοσχεδιασμούς
- Ο χορός με μεταμπίεση σε σατύρους απέκτησε χαρακτηριστικά τράγων (τραγωδοί), γι' αυτό ονομάστηκε «ευρετής του τραγικού τρόπου».
- Οι διθύραμβοί του είχαν δύο μορφές, λυπημένη από όπου προήλθε η Τραγωδία και χαρούμενη από όπου προήλθε το Σατυρικό Δράμα και η Κωμωδία.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

| ΘΕΣΠΗΣ | Ποιητής από την Ικαρία , έζησε στο ^{ΣΤΑΘΜΟΣ II} Διόνυσο Αττικής, ο πρώτος νικητής των δραματικών αγώνων που καθιέρωσε ο Πεισίστρατος, 534 π.Χ., κατά τον εορτασμό των μεγάλων ή «κατ' άστυ Διονυσίων».

Εισήγαγε τον **υποκριτή**. Άνοιξε διάλογο με το χορό, αποσπώντας τον εαυτό του από το σύνολο του χορού και παίρνοντας τη μορφή ενός θεού ή ενός ήρωα αποκρίνεται στους στίχους του χορού, ή αφηγείται δίνοντας αφορμή για τα άσματα του χορού.

ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΘΕΣΠΗ

Ο οποίος ήταν ο πρώτος που ήρθε ως υποκριτής αντιμέτωπος με το χορό.

- Ο ΑΙΣΧΥΛΟΣ εισήγαγε τον δεύτερο υποκριτή.
- Ο ΣΟΦΟΚΛΗΣ τον τρίτο.

ΧΟΡΟΣ

Τον χορό αποτελούσαν αρχικά 50 χορευτές και υπήρχε μόνο ένας ηθοποιός.

Καθώς καθιερώθηκε δεύτερος και πολύ σύντομα και τρίτος ηθοποιός αργότερα.

- Ο χορός περιορίστηκε στους 12 χορευτές
- Αυξήθηκε πάλι στους 15

ΤΑ ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ ΣΤΙΣ ΤΡΑΓΩΔΙΕΣ

- Ήταν ποδήρη ενδύματα με μανίκια, περίτεχνα, σε έντονους χρωματισμούς και διακοσμημένα έτσι που μάλλον δεν συνηθίζονταν στην καθημερινή ζωή
- Σημαντικό στοιχείο στο ενδυματολογικό μέρος ήταν *το προσωπίον*, η μάσκα, η οποία έδινε τη δυνατότητα στους τρεις ηθοποιούς της τραγωδίας να παίζουν αρκετούς ρόλους

ΤΑ ΚΟΥΣΤΟΥΜΙΑ ΣΤΙΣ ΚΩΜΩΔΙΕΣ

- Ήταν πιο βολικά. Οι ηθοποιοί στις κωμωδίες φορούσαν συνήθως, ένα κοντό χιτώνα, φαρδύ, γελοία παραγεμισμένο σε ορισμένα σημεία
- Ένα μεγάλο κόκκινο φαλλό από δέρμα
- Οι μάσκες τους ήταν υπερβολικές ώστε μέσω της γκριμάτσας να αναδεικνύεται το κωμικό στοιχείο
- Ο χορός έφερε συμβολικές λεπτομέρειες, όπως ουρές αλόγων ή φτερά πουλιών, ανάλογα με το θέμα της Κωμωδίας

ΑΙΣΧΥΛΟΣ (525 – 455 Π. Χ.)

Έγραψε τουλάχιστον 73 έργα από τα οποία σώζονται πολλά αποσπάσματα και 7 πλήρη κείμενα

1. «ΠΕΡΣΕΣ»
2. «ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΘΗΒΑΣ»
3. «ΙΚΕΤΙΔΕΣ»
4. «ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΑΣ»
5. «ΧΟΗΦΟΡΟΙ»
6. «ΕΥΜΕΝΙΔΕΣ»
7. «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ».

Ο Αισχύλος

- Πρόσθεσε δεύτερο ηθοποιό στη σκηνή απέναντι στο χορό
- Περιορίσε αριθμητικά και ως ρόλο το χορό

Τοπούζης, Κώστας (1991) *Αρχαίο Ελληνικό θέατρο – Αισχύλος/ Ικέτιδες* εκδ. Επικαιρότητα

ΣΟΦΟΚΛΗΣ (496 – 406)

Έγραψε περίπου 123 έργα από τα οποία σώζονται ακέραια 7

1. «ΑΙΑΣ»
2. «ΤΡΑΧΙΝΙΑΙ»
3. «ΑΝΤΙΓΟΝΗ»
4. «ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ»
5. «ΗΛΕΚΤΡΑ»
6. «ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ»
7. «ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩ»

Ο Σοφοκλής

- Πρόσθεσε τρίτο ηθοποιό
- Περιορίσε τα χορικά μέρη και υποστήριξε περισσότερο τα διαλογικά μέρη
- Επικεντρώθηκε σε λεπτομέρεια του μύθου αντί για ολόκληρο το μύθο, έτσι το έργο γινόταν πιο αναλυτικό και πιο προσωπικό
- Αύξησε το χορό από 12 σε 15

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (484 - 406)

Έγραψε περίπου 90 Τραγωδίες, 18 από αυτές σώζονται

1. «ΆΛΚΗΣΤΙΣ»
2. «ΜΗΔΕΙΑ»
3. «ΗΡΑΚΛΕΙΔΑΙ»
4. «ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ»
5. «ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ»
6. «ΕΚΑΒΗ»
7. «ΙΚΕΤΙΔΕΣ»
8. «ΗΡΑΚΛΗΣ»
9. «ΊΩΝ»
10. «ΤΡΩΑΔΕΣ»
11. «ΗΛΕΚΤΡΑ»
12. «ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ»
13. «ΕΛΕΝΗ»
14. «ΦΟΙΝΙΣΣΑΙ»
15. «ΟΡΕΣΤΗΣ»
16. «ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ»
17. «ΒΑΚΧΑΙ»
18. και το πλήρες σατυρικό δράμα «ΚΥΚΛΩΨ»

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗ ΜΟΡΦΗ & ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΥΡΙΠΙΔΗ

«Η έννοια του τραγικού αλλάζει και εξανθρωπίζεται. Το τραγικό γίνεται ταυτόσημο με τη σύμπλευση του ανθρώπινου πάθους».

- Σε πολλά έργα του καθιερώνει προλόγους για να γίνει κατανοητή η πλοκή
- Χρησιμοποιεί τον «από μηχανής θεό» για διέξοδο και λύση
- Λιγοστεύει τα χορικά μέρη και χρησιμοποιεί ιδιαίτερα διαλόγους και μεγάλους μονολόγους
- Η ποικιλία μέτρων, ρυθμών και γενικά μουσικής στον Ευριπίδη είναι μεγαλύτερη

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ (446–385 π.Χ.)

Έγραψε 40 περίπου έργα από τα οποία σώζονται 11

- «ΙΠΠΕΙΣ»
- «ΣΦΗΚΕΣ»
- «ΟΡΝΙΘΕΣ»
- «ΝΕΦΕΛΕΣ»
- «ΒΑΤΡΑΧΟΥΣ»
- «ΑΧΑΡΝΗΣ»
- «ΕΙΡΗΝΗ»
- «ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ»
- «ΘΕΡΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΕΣ»
- «ΕΚΚΛΗΣΙΑΖΟΥΣΕΣ»
- «ΠΛΟΥΤΟΣ»

Η ΥΠΕΡΟΧΗ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗ

έγκειται στο ότι:

- Άλλαξε τη θεματολογία της κωμωδίας
- Δημιούργησε την πολιτική κωμωδία, χωρίς να την κάνει κομματική
- Χρησιμοποίησε με μέτρο την αθυροστομία, χωρίς να την καταργεί
- Τα έργα του έχουν ποιητική σύλληψη και ποιότητα
- Το κωμικό του ήθος είναι πολιτισμένο
- Τα κωμικά του ευρήματα είναι καταλυτικά

ΤΟ ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ

Το θεατρικό φαινόμενο είναι αρχέγονη ιστορία, είναι μια προσπάθεια του ανθρώπου να κατανοήσει τα άλλα «πρόσωπα» και τις καταστάσεις που συνυπάρχουν μέσα και γύρω του, να δει τη ζωή με τα μάτια ενός άλλου, να αγγίξει τον πόνο και τη χαρά του άλλου και να αντέχει την απώλεια και να παρηγορηθεί για το πεπερασμένο της ζωής του.

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΩΣ ΠΡΑΞΗ

Είναι ένα ρυθμικό ποίκιλμα, μια σύνθεση που εμπεριέχει και περιέχεται στο ρυθμό.

Εξάλλου το περίφημο αττικό δράμα (τραγωδία και κωμωδία) γεννήθηκε μέσα από την άρρηκτη ένωση λόγου - μουσικής - κίνησης στοιχεία τα οποία προσδιορίζουν τη ρυθμική, και για τούτο στην προσέγγισή μας εστιάζουμε το ενδιαφέρον μας ταυτόχρονα όσο στο θέατρο τόσο και στον ρυθμό.

Τέλος Ενότητας

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Γαλάνη Μαρία (Μάρω).
«Δημιουργική Μέθοδος Ρυθμικού και Θεατρικού Παιχνιδιού».
Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή
διεύθυνση: <https://eclass.upatras.gr/courses/PDE1464/>

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.